

Bostadsutskottets betänkande**1983/84:18****om anslag till lantmäteriet m. m. (prop. 1983/84:100 bil. 13)****1 Proposition**

Regeringen har i proposition 1983/84:100 bil. 13 (bostadsdepartementet) under D 1–5 (s. 93–127) föreslagit riksdagen att

1. godkänna i regeringsprotokollet föreslagna riktlinjer för att avgiftsfinsansiera den statliga fastighetsregistreringen,
2. godkänna den ändring i riktlinjerna för lantmäteritaxan som i regeringsprotokollet föreslagits,
3. godkänna vad i regeringsprotokollet förordats om att kungörelsen (1971:1105) om statsbidrag till kostnader för fastighetsbildningsförrättningar m. m. upphävs,
4. godkänna den långsiktiga plan för lantmäteriets arbete med kartor och annan landskapsinformation som i regeringsprotokollet föreslagits,
5. under elfte huvudtiteln för budgetåret 1984/85 anvisa
 - a. till Lantmäteriet ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
 - b. till Plangenomförande ett förslagsanslag av 41 519 000 kr.,
 - c. till Landskapsinformation ett reservationsanslag av 121 340 000 kr.,
 - d. till Försvarsberedskap ett reservationsanslag av 2 761 000 kr.,
 - e. till Utrustning m. m. ett reservationsanslag av 6 486 000 kr.

2 Motion

I detta sammanhang behandlas motion 1983/84:2015 av Allan Åkerlind (m) vari hemställs

1. att riksdagen beslutar att berörda fastighetsägare alltid skall kallas till lantmäteriförrättning samt ges tillfälle till överklagande av beslut,
2. att riksdagen beslutar begära hos regeringen att 7 § i anläggningslagen blir föremål för översyn för undvikande av konflikter av den art som berörs i motionen.

3 Utskottet**3.1 Avgiftsfinsansiering av den statliga fastighetsregistreringen**

Enligt regeringsförslaget är ett väsentligt inslag i regeringens ekonomiska politik att inom alla områden pröva möjligheten att minska underskottet på statsbudgeten. Mot bakgrund bl. a. härav förordar bostadsministern att den statliga fastighetsregistreringen avgiftsfinsansieras. Avgiften föreslås bestämmas så att den också kan finansiera taxenedsättningar enligt lantmäteritaxan

samt en förbättring av i första hand de storskaliga fastighetsregisterkartorna.

Enligt förslaget bör avgiften så långt som möjligt utformas så att den inte blir alltför kännbar för dem som skall betala den. Samtidigt uttalas att den bör tas ut av dem som har mest nytta av fastighetsregistret. Med utgångspunkt härifrån förordas att avgiften tas ut genom att vissa expeditavgifter vid inskrivningsmyndigheterna höjs.

Utskottet tillstyrker regeringsförslaget i denna del.

3.2 Lantmäteritaxan

Enligt regeringsförslaget bör i huvudsak de principer för lantmäteritaxan som riksdagen beslutade år 1971 gälla även i fortsättningen. I fråga om den prissättning som gäller för avstyckningsförrättningar anføres dock att de år 1971 beslutade taxepriinciperna inte har varit helt lämpliga. Mot bakgrund härav föreslår bostadsministern att taxan för avstyckningar mer anpassas till de faktiska kostnaderna för förrättningarna.

Utskottet förordar att riksdagen godkänner den föreslagna ändringen i riktlinjerna för lantmäteritaxan.

3.3 Upphörande av statsbidragsgivningen till vissa sakägare

Till vissa sakägare med svag ekonomi kan vid fastighetsbildningsförrättningar statsbidrag utgå. I det föreliggande regeringsförslaget föreslås denna bidragsgivning upphöra. Bostadsministern förutsätter att lantmäteriverket tar hänsyn till att det för vissa sakägare kan finnas behov att få anstånd med att betala förrättningsavgiften.

Utskottet har ingen invändning mot förslaget och tillstyrker att kungörelsen (1971:1105) om statsbidrag till kostnader för fastighetsbildningsförrättningar m. m. upphävs.

3.4 Långsiktig plan för lantmäteriets arbete med kartor och annan landskapsinformation

Statens lantmäteriverk har på regeringens uppdrag utarbetat en långsiktig plan – Kartpolitik 85 – för verkets arbete med kartor och annan landskapsinformation för den närmaste tioårsperioden. Denna plan bildar utgångspunkt för regeringens förslag om utformningen av landskapsinformationen m. m.

Enligt regeringsförslaget måste en plan för lantmäteriets anslagsfinansierade verksamhet med landskapsinformation vara förhållandevis översiktlig och flexibel. Samtidigt måste enligt förslaget planen ges erforderlig fasthet genom att regeringen anger vilka allmänna kartor som lantmäteriet skall producera.

Vid konkretiseringen av långsiktsplanen bör enligt förslaget följande allmänna riktlinjer tjäna som utgångspunkt.

Enligt bostadsministern är det angeläget att så snabbt som möjligt få till stånd en tillfredsställande försörjning över hela landet med vissa grundläggande delar av landskapsinformationen, t. ex. höjddata och ortofoton. Tekniska och ekonomiska skäl anses tala för att övergången till digitala metoder och utnyttjande av databasteknik bör ske så snabbt som möjligt.

Regeringsförslaget innebär att lantmäteriverkets huvudalternativ i Kartpolitik 85 i sina huvuddrag skall ligga till grund för verksamheten fram till budgetåret 1993/94. Detta medför att kostnaderna för verksamheten ökar med i genomsnitt nästan 30 milj. kr. per år. De ökade insatserna åstadkoms genom inkomstförstärkningar, besparingar och omfördelningar. Budgetbelastningen avses inte öka.

Vad i propositionen i denna del anförts har inte givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

3.5 Anslag m. m.

Utskottet har i det föregående tillstyrkt regeringens förslag i vad avser avgiftsfinansiering av fastighetstaxeringen, lantmäteritaxan, statsbidragsgivningen samt en långsiktig kartpolitik m. m. Mot bakgrund härav tillstyrker utskottet också förslaget i vad avser anslag till lantmäteriet. Utskottet kan i detta sammanhang också notera att medel nu beräknats för den centrala för kartkonservering som utskottet vid tidigare tillfällen uttalat sig för.

3.6 Kallelse till lantmäteriförrättning m. m.

Enligt motion 2015 (m) har det förekommit att fritidsfastigheter som avstyckats från en fastighet fått servitut på väg över annan markägares mark utan att denne markägare haft vetskap om förhållandet. Med hänvisning härtill hemställs i motionen dels att berörd fastighetsägare alltid skall kallas till lantmäteriförrättning samt ges tillfälle till överklagande av beslut (yrkande 1), dels att 7 § i anläggningslagen blir föremål för översyn (yrkande 2).

Fastighetsbildningslagen innehåller bl. a. regler om tillvägagångssättet vid fastighetsbildningsförrättningar och förande av talan mot beslut eller åtgärd av fastighetsbildningsmyndighet. Enligt 4 kap. 18 § skall samtliga kända och okända sakägare kallas till första förrättningssammanträdet. I fråga om besvär gäller enligt huvudreglerna i 15 kap. 6 § att besvär får anföras av sakägare eller av den som utan att vara sakägare ålagts att betala ersättning eller kostnad för förrättning.

I 7 § anläggningslagen stadgas bl. a. att gemensamhetsanläggning inte får inrättas om deltagande fastighetsägare mera allmänt motsätter sig åtgärden och har beaktansvärda skäl för det. Vid denna prövning skall främst beaktas vad de anför som har störst nytta av anläggningen. Besvärreglerna motsvaras i detta fall av dem som gäller enligt fastighetsbildningslagen.

Som framgår av det föregående finns bestämmelser som reglerar kallelseförfarandet vid fastighetsbildningsförrättningar och besvärsrätten i hithörande ärenden. Dessa regler får, enligt utskottets uppfattning, allmänt sett anses vara tillräckliga. Vad i motionen anförts om kallelse till lantmäteriförrättning m. m. avstyrks. Utskottet har inte heller funnit den föreslagna översynen av anläggningslagen motiverad på de grunder motionären anför.

3.7 Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *avgiftsfinansiering av den statliga fastighetsregistreringen* att riksdagen godkänner vad i regeringsprotokollet förordats;
2. beträffande *ändring i riktlinjerna för lantmäteritaxan* att riksdagen godkänner vad i regeringsprotokollet förordats;
3. beträffande *upphörande av statsbidragsgivningen till vissa sakägare* att riksdagen godkänner att kungörelsen (1971:1105) om statsbidrag till kostnader för fastighetsbildningsförrättningar m. m. upphävs;
4. beträffande *långsiktig plan för lantmäteriets arbete med kartor m. m.* att riksdagen godkänner vad i regeringsprotokollet förordats;
5. beträffande *kallelse till lantmäteriförrättning m. m.* att riksdagen avslår motion 1983/84:2015;
6. beträffande *anslag* att riksdagen med bifall till regeringens förslag för budgetåret 1984/85 under elfte huvudtiteln anvisar
 - a. till *Lantmäteriet* ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
 - b. till *Plangenomförande* ett förslagsanslag av 41 519 000 kr.,
 - c. till *Landskapsinformation* ett reservationsanslag av 121 340 000 kr.,
 - d. till *Försvarsberedskap* ett reservationsanslag av 2 761 000 kr.,
 - e. till *Utrustning m. m.* ett reservationsanslag av 6 486 000 kr.

Stockholm den 8 mars 1984

På bostadsutskottets vägnar

KJELL A. MATTSSON

Närvarande: Kjell A. Mattsson (c), Oskar Lindkvist (s), Rolf Dahlberg (m), Thure Jadestig (s), Knut Billing (m), Bertil Danielsson (m), Birgitta Hambræus (c), Per Olof Håkansson (s), Margareta Gard (m), Kerstin Ekman (fp), Tore Claesson (vpk), Rune Evensson (s), Nils Nordh (s), Lars Andersson (s) och Bengt-Ola Rytter (s).